

● Miljøgodkendelse
Vassegaard
Søndre Landevej 190
3720 Aakirkeby

BORNHOLMS
REGIONSKOMMUNE

Kolofon: Bornholms Regionskommune; Juni 2009

Udarbejdet af:	Teknik & Miljø
Layout & Tryk:	Teknik & Miljø
Journalnummer:	09.02.15P19-0080
Sagsbehandler:	Helle Thers
Kortbilag:	Kort & Matrikelstyrelsen

Vassegaard

Vassegaard
Søndre Landevej 190
3720 Aakirkeby
Ejendomsnummer:4000262748
CHR nr. 15433
CVR nr. 19849686
P-nr. 1004016949
Mobilnr. 22222357
E-mail: lillemyregaard@mail.dk

Miljøgodkendelse til Vassegaard

Godkendelsesdato: 10. juni 2009

Juni 2009

Indholdsfortegnelse

Miljøgodkendelse til Vassegaard	6
1 Generelle vilkår	6
1.1 Vilkår vedrørende drift og indretning.....	6
1.2 Vilkår vedrørende årsproduktion	7
1.3 Vilkår vedrørende information og ændringer på ejendommen	7
2 Vilkår vedrørende produktionsanlægget	8
2.1 Staldinventar- og drift.....	8
2.2 Ventilation.....	8
2.3 Rengøring af staldanlæg	9
2.4 Lugt.....	9
2.5 Vilkår vedrørende gyllebeholdere.....	9
2.6 Gødningsoptbevaring.....	9
2.7 Gyllehåndtering.....	9
2.8 Spildevand og overfladevand.....	9
2.9 Uheld og risici	10
2.10 Støjkloder	10
2.11 Skadedyr	11
2.12 Støv	11
2.13 Oplag af olie, affald, pesticider og øvrige kemikalier	11
Olie	11
Affald.....	11
Sprøjtemidler og medicin.....	12
3 Vilkår om udspretningsarealer.....	12
4 Vilkår vedrørende bedst tilgængelige teknologi/Renere teknologi.....	12
5 Vilkår vedrørende tilsyn, kontrol og egenkontrol.....	13
Godkendelsens forudsætninger – miljøteknisk beskrivelse	14
6. Beskrivelse af produktionsanlægget og bedriftens arealer.....	14
6.1 Ansøger og ejerforhold	14
6.2 Husdyrbruget.....	14
6.3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	14
6.3.1 Landskabelig placering af Vassegaard	14
6.3.2 Vassegaards placering i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mm.	15
6.4 Ejendommens bygningsanlæg.....	16
6.4.1 Produktionsanlægget	16
6.5 Ejendommens husdyrhold.....	17
6.6 Opbevaringskapacitet.....	17
6.6.1 Produktion af husdyrgødning.....	17
6.6.2 Ejendommens opbevaringsanlæg	17
6.7 Bedriftens landbrugsjord.....	18
6.7.1 Harmoniareal	19
6.7.2 Arealkrav	19
7 Beskrivelse af produktionens ressourceforbrug.....	19
7.1 Energi	19
7.1.1 El	19
7.1.2 Olie	20
7.2 Vand.....	20
7.3 Gødning.....	20
7.3.1 Husdyrgødning.....	20
7.4 Foder og foderopbevaring.....	20
7.5 Sæsæd	21

7.6 Kemikalier og pesticider.....	21
9 Forventede reststoffer og emission fra anlægget.....	21
9.1 Husdyrgødning	21
9.2 Kvælstofudvaskning	21
9.2.1 Overfladevand - Nitratklasse.....	21
9.2.2. Grundvand - nitratfølsomt område	21
9.3 Fosfor	21
9.4 Ammoniakfordampning	21
9.5 Lugtemission.....	22
9.5.1 Vedvarende lugtkilder.....	22
9.5.2 Periodiske lugtkilder.....	23
9.6 Støvemission	23
9.7 Støjkilder.....	23
9.7.1 Vedvarende støjkilder	23
9.7.2 Periodiske støjkilder	23
9.8 Lys.....	23
9.9 Transport.....	24
9.9.1 Intern transport.....	24
9.9.2 Ekstern transport.....	24
9.10 Fluer og skadedyr.....	24
9.11 Spildevand.....	25
9.12 Affald	25
9.12.1 Olie- og kemikalieaffald.....	25
9.12.2 Animalsk affald	25
10 Risici.....	25
11 Egenkontrol og Management.....	26
12 Husdyrbrugets ophør	26
Vurderinger	26
13 Vurdering af produktions miljøpåvirkning	26
13.1 Kvælstofpåvirkning	26
13.1.1 Overfladevand.....	27
13.1.2 Grundvand	27
13.1.3 Vandløb og søer.....	27
13.2 Fosforudledning.....	27
13.3 Ammoniakdeposition til naturarealer.....	28
13.4 Pesticidpåvirkning	29
13.5 Påvirkning af bilag IV arter	29
14 Vurdering af ressourceforbrug og affaldshåndtering.....	29
15 Vurdering af lugt-, støv-, støj-, flue-, transport- og lysgener	30
16 Vurdering af anvendelse af bedste tilgængelige teknik	31
17 Vurdering af hensynet til de landskabelige værdier.....	33
18 Vurdering af tiltag ved ophør af husdyrbruget.....	34
18 Afværgeforanstaltninger	34
18.1 Fodermæssige forhold.....	34
19 Samlet konkluderende vurdering.....	34
20 Generelle forhold	35
20.1 Tidligere høring	35
20.2 Klagevejledning.....	35
Bilag 1 – Udspretningsarealer til Vassegaard	36

Bilag 2 – Udspretningsarealer i nitratklasse 1.....	38
Bilag 3 – Anlægstegning.....	39
Bilag 4 – Modtagne indlæg i forbindelse med 2. offentlighedsperiode	40

Miljøgodkendelse til Vassegaard

Bornholms Regionskommune giver hermed godkendelse i henhold til Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt tilhørende bekendtgørelse nr. 648 af 18. juni 2007 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug og bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. og bekendtgørelse nr. 736 af 30. juni 2008 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Husdyrproduktionen på Vassegaard kan udvides fra 3000 slagtesvin (30-100 kg) til 6300 polte (30-80 kg) og 9 heste (500-700 kg), hvilket svarer til en udvidelse fra 82,71 dyreenheder (DE) til 119,02 DE.

1 Generelle vilkår

Denne godkendelse omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Vassegaard. Søndre Landevej 190, 3720 Aakirkeby. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktion vedrørende CHR nr. 15433, og ejendommen er desuden knyttet til CVR nr. 19849686 samt P-nr. 1004016949.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler, love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpende i forhold til denne godkendelse.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med ”udnyttet” menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug og der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke være opfyldt 2 år efter meddelelses af godkendelse.

Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden således:

- Når besætningen er nået op på 119,02 dyreenheder
- Besætningens/produktionens størrelse den 10. juni 2011 (2 år efter godkendelsens dato)

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb 10. juni 2017. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40 stk. 2.

Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at foretage den første revurdering i 2017.

Denne godkendelse skal være kendt af den daglige driftsansvarlige og andet personale med tilknytning til husdyrbruget.

1.1 Vilkår vedrørende drift og indretning

- 1.1.1 Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
- 1.1.2 Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikre at stier holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene. Klimatiske forhold fx meget høje temperaturer kan medføre at grise gøder i et større areal af stien.

- 1.1.3 Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, således at unødigt spild undgås i videst muligt omfang.
- 1.1.4 Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.

1.2 Vilkår vedrørende årsproduktion

- 1.2.1 Husdyrbruget tillades drevet med et dyrehold på maksimalt 119,02 DE, der fordeler sig med 6300 polte (30 -80 kg) og 9 heste i vægtklassen 500-700 kg.

1.3 Vilkår vedrørende information og ændringer på ejendommen

- 1.3.1 Ændring i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen. Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til godkendelsen, skal anmeldes til kommune inden gennemførelsen. Kommunen vurderer om de aktuelle planer for ændringer/udvidelse kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.
- 1.3.2 De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Godkendelsens forudsætninger (miljøteknisk beskrivelse) og miljøvurderingen tager udgangspunkt i de udbringningsarealer, der fremgår af kortbilag 1. Det samlede udspretningsareal udgør 239,82 ha, se tabel 1 nedenfor. Der må udbringes husdyrgødning på de arealer på den pågældende bedrift som fremgår af bilag 1.

Tabel 1: Udspretningsarealer til produktionen på Vassegaard

Ejerforhold	Adresse	Matrikel & Matrikulært areal (ha)	Udspretningsareal (ha)
Ejet	Lille Myregård	28a Pedersker	61,83
	Hegnedevejen 22	71,4742 ha	
	3720 Aakirkeby		
Ejet	Hegnsgård	166 mfl. Aaker	32,33
	Hegnedevejen 18	34,1002 ha	
	3720 Aakirkeby		
Ejet	Vassegaard	42a Pedersker	64,0
	Søndre Landevej 18	68,8423 ha	
	3720 Aakirkeby		
Ejet	Bukkevejen 2	152 mfl. Aaker	15,0
	3720 Aakirkeby	18,8315 ha	
Forpagtet	Ølenevejen 60	79 mfl. Pedersker	12,2
	3720 Aakirkeby	12,7482 ha	
Forpagtet	Hegnedevejen 25	24f mfl. Pedersker	1,9
	3720 Aakirkeby	2,0779 ha	
Forpagtet	Bukkevejen 1A	201 mfl. Aakirkeby	8,6
	3720 Aakirkeby	Markjorde	
Forpagtet	Standvejen 10	19a mfl. Pedersker	26,78
	3720 Aakirkeby	42,8980 ha	
Forpagtet	Nyvang	28g mfl. Pedersker	17,18
	Hegnedevejen 21u	26,6484 ha	
	3720 Aakirkeby		
I alt			239,82

- 1.3.3 Ændringer af udspretningsarealet, skal anmeldes til Bornholms Regionskommune, der vurderer, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare end de nuværende. Fristen for anmeldelse af nye arealer er 1. august forud for det planår, hvor arealerne ønskes anvendt.

2 Vilkår vedrørende produktionsanlægget

2.1 Staldinventar- og drift

- 2.1.1 Der skal etableres overbrusningsanlæg ELLER højtryksanlæg, hvor staldluften tilføres forstøvet vand i samtlige stalde.

I stalde til smågrise, avls- og slagtesvin taget i brug efter 1. juli 2000 er det et lovkrav, at der til grise over 20 kg opsættes overbrusning eller andre foranstaltninger, der giver grisene mulighed for køling. (§ 4 i lov nr. 104 af 14. februar 2000 om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin).

2.2 Ventilation

- 2.2.1 Ventilatorer skal renholdes og rengøres inden hver indsætning af nyt hold dyr. Nævnte skal fremgå af egenkontrol journal.

2.3. Rengøring af staldanlæg

- 2.3.1 Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Bygninger, anlæg og omgivelser skal renholdes, således at lugtgener begrænses mest muligt for de omkringboende.

2.4 Lugt

- 2.4.1 Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

2.5 Vilkår vedrørende gyllebeholdere

- 2.5.1 I forbindelse med tømning af beholderen kan det være vanskeligt at etablere et nyt flydelag, og der accepteres en periode på 2 uger uden tæt overdækning. Efter omrøring og udbringning i øvrigt accepteres en periode på 7 dage efter seneste omrøring eller konstateret manglende overdækning.

2.6 Gødningsoptbevaring

- 2.6.1 Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder på husdyrbruget

2.7 Gyllehåndtering

- 2.7.1 Ved håndtering af gylle gennem ikke-faste installationer, der ikke lever op til § 18 i bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrhold og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., skal dette foretages under konstant opsyn, således at evt. brud straks opdages og pumpningen i så fald afbrydes.
- 2.7.2 Såfremt der ved en eller flere af gyllebeholderne er etableret fast pumpeudstyr, skal elinstallationen indrettes, så at pumpen ikke kan startes utilsigtet.
- 2.7.3 Hvis der er monteret fjernbetjent pumpeudstyr på en eller flere af gyllebeholderne, skal der være monteret en anordning, der sikrer at pumpen slår fra automatisk, når der er pumpet, hvad der svarer til indholdet af en gyllevogn. Der kan alternativt etableres en anordning, som sikrer, at pumpen kun kan startes, når der står en gyllevogn under udløbet – og at der kun kan pumpes en mængde svarende til en gyllevognfuld.

2.8 Spildevand og overfladevand

- 2.8.1 Tagvand kan ledes direkte til vandløb eller sø. Overfladevand fra øvrige befæstede arealer skal passere et veldimensioneret sandfang inden udledning til dræn, vandløb eller sø (kræver særskilt tilladelse).
- 2.8.2 Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til samletank eller gyllesystem og anvendes i henhold til reglerne for husdyrgødning i bekendtgørelse for husdyrhold og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (Bek. nr. 1695 af 19. december 2006).

- 2.8.3 Vask af maskiner og redskaber uden gødningsrester skal ske på fast vaskeplads. Vaskevandet kan, mod særskilt tilladelse, udledes til dræn, dog skal vandet forinden udløbet gennemgå rensning i et veldimensioneret sandfang og en godkendt olieudskiller.
- 2.8.4 Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester og sprøjterester skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. bekendtgørelse for husdyrhold og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (Bek. nr. 1695 af 19. december 2006).

2.9 Uheld og risici

- 2.9.1 Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: 112 eller Bornholms Politi, tlf.: 5690 1448
- 2.9.2 Der er udarbejdet en beredskabsplan for Vassegaard som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Denne beredskabsplan skal vedligeholdes så oplysningerne i den altid er opdateret.
- 2.9.3 Såfremt planen ikke foreligger på tidspunktet, hvor godkendelsen meddeles, skal den indsendes til tilsynsmyndigheden senest én måned efter meddelelse af godkendelsen.

2.10 Støjklilder

- 2.10.1 Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag Kl. 7-18 (8 timer) Lørdag Kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage Kl. 18-22 (1 timer) Lørdag Kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag Kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage Kl. 22-7 (½ timer)	Alle dage Kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

- 2.10.2 Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.
- 2.10.3 Virksomheden skal, for egen regning, dokumentere, at støjvilkårene overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklilder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår nr. 2.12.1 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

I våde høst år kan behovet for tørring af korn og andre afgrøder være så stort, at det er nødvendigt at lade blæserne køre i døgndrift. Særligt ved køling af korn kan det være nødvendigt at gøre det om natten, da temperaturen om dagen er for høj til, at der kan køles.

2.11 Skadedyr

2.11.1 Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium. Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende.

2.11.2 Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

2.12 Støv

2.12.1 Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

2.13 Oplag af olie, affald, pesticider og øvrige kemikalier

Olie

2.13.1 Olietanke skal stå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag, og som minimum være overdækket med et halvtæg.

2.13.2 Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

2.13.3 Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

2.13.4 Olie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.

Affald

2.13.5 Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald.

2.13.6 Affald skal opbevares og bortskaffes efter BOFA I/S's regulativer.

2.13.7 Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen. Det gælder dog ikke afbrænding af affald, der er tilladt i medfør af BOFA I/S's affaldsregulativ (haveaffald)

- 2.13.8 Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald m.v. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Affaldet skal bortskaffes efter BOFA I/S's regulativer.
- 2.13.9 Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal opbevares i lukket kasse, container (større dyr under kadaverkappe og løftet over jorden, således at der er luftcirkulation under dyrene) eller lignende og placeres på afhentningsplads (som etableres minimum 100 m oppe af vejen ned til ejendommen), således at der i tidsrummet indtil afhentning ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr.
- 2.13.10 Affald bør sorteres i containere opstillet på ejendommen.
- 2.13.11 Olie- og kemikalieaffald skal opbevares i egnet emballage og skal stå på støbt areal. Oplagspladsen skal være under tag.

Sprøjtemidler og medicin

- 2.13.12 Rester af lægemidler og kanyler fra dyrehold betragtes som "særligt affald" og skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald. Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.
- 2.13.13 Lægemedelrester og brugte kanyler skal bortskaffes via autoriserede kanaler som fx kommunale modtageordninger. Ved særlige forholdsregler for bortskaffelse af lægemidler, vil det fremgå af indlægssedlen i pakningen.
- 2.13.14 Påfyldning af vand i forbindelse med brug af sprøjtemidler må ikke ske ved direkte opsugning fra søer, vandløb eller brønde/boringer. Der må ikke være risiko for afløb til dræn eller vandløb.
- 2.13.15 Medicinrester og rester af sprøjtemidler samt emballage skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald, herunder reglerne om olie- og kemikalieaffald.

3 Vilkår om udspretningsarealer

- 3.1.1 På bedriftens arealer (se bilag 1 og 2) må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til 328,71 DE pr. planår (1/8 til 31/7), og således at der på bedriftens arealer ikke udbringes mere end 1,3678 DE/ha. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation herfor for de seneste 5 år fx i form af de indsendte gødningsregnskaber. (Dette vilkår træder dog først i kraft fra godkendelsesdatoen og således skal der ikke de første år kunne fremvises gødningsregnskaber, som dokumentere dette 5 år tilbage i tiden).
Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som fx affald.

4 Vilkår vedrørende bedst tilgængelige teknologi/Renere teknologi

- 4.1 Der skal i godkendelsesperioden foretages fornøden forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst tilgængelig teknik til nedbringelse af eventuelle gener fra stalde og gødningsopbevaring.

- 4.2 Ved erstatning af råvarer og hjælpestoffer skal virksomheden dokumentere, at erstatningen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
- 4.3 Anlæg der er særligt energiforbrugende, fx ventilationsanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.

5 Vilkår vedrørende tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 5.1 På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår.
- 5.2 Der skal føres journal over dato og aktivitet vedr. udspredning af gylle og sprøjtning i marken. Journalen skal kunne forevises på forlangende af tilsynsmyndigheden.
- 5.3 Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affaldet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
- 5.4 Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare for forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.
- 5.5 Dokumentation i form af forpagtnings- og overførelsesaftaler om husdyrgødning (af mindst 1 års varighed) m.v. opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende.

Godkendelsens forudsætninger – miljøteknisk beskrivelse

6. Beskrivelse af produktionsanlægget og bedriftens arealer

6.1 Ansøger og ejerforhold

Vassegaard, Søndre Landevej 190, 3720 Aakirkeby ejes og drives af Jesper Marker. Ejendommen drives som en konventionel svineproduktion med tilhørende planteavlsbrug. Udover Vassegaard og driver Jesper Marker Hegnsgård, Hegnedevejen 18, 3720 Aakirkeby; Ll. Myregård, Hegnedevejen 22, 3720 Aakirkeby og Bukkevejen 2, 3720 Aakirkeby.

6.2 Husdyrbruget

Den nuværende besætning på Vassegaard er på 3000 slagtesvin (30-100 kg) svarende til 82,71 dyreenheder (DE). Det ønskes, at udvide produktion til 6300 polte (30-80 kg) og 9 heste (500-700 kg) svarende til 119,02 DE.

6.3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

I henhold til Regionkommuneplan 2005 er Vassegaard beliggende i landzone og lokaliseret ca. 2700 m sydvest for byzonen til Pedersker som angivet i Regionkommuneplanen 2500. Cirka 840 meter sydøst for ejendommen er et sommerhusområde ved Vestre Sømark. Derudover er der sommerhusaftaleområder henholdsvis ca 630 m og 820 m sydøst for ejendommen og et større sommerhusaftaleområde ved Boderne ca. 2150 m sydvest for ejendommen.

Den nærmeste samlede bebyggelse er i forbindelse med Vestre Sømarken ca. 900 m fra ejendommen mod sydøst. Den nærmeste nabo uden for samlet bebyggelse er Søndre Landevej 192, som er beliggende ca. 66 m mod st fra nærmeste staldhjørne med fremtidig produktion. Derudover er der et hus Søndre Landevej 194) ca. 93 m fra nærmeste staldhjørne mod sydvest.

I området omkring Vassegaard er der ingen områder i landzone, som i lokalplaner er udlagt til boligformål, blandet bolig inden for 1500 meter af Vassegaard.

Alle generelle afstandskrav er overholdt i henhold til Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelsen m.v. af husdyrbrug.

6.3.1 Landskabelig placering af Vassegaard

Landskabeligt er Vassegaard placeret for enden af en ca. 900 m lang privat vej, som grænser op til Søndre Landevej, som er en offentlig vej. Stuehuset er opført i gult bindingsværk med rødt træværk – taget er røde tegl. Stuehuset er placeret mod nord for hovedparten af produktionsbygningerne. Stuehusets gavle vender øst/vest, og haven omgiver dets nordside. Syd og vest for stuehuset er de oprindelige produktionsbygninger placeret og sydvest for disse er placeret den gamle kostald, som renoveres til svinestald i forbindelse med det ansøgte projekt. Ejendommens gylletanke er placeret syd for den gamle kostald bygninger.

Ejendommen er omgivet af skov mod vest, nord og sydvest, mens den mod øst støder op til åbne marker. Området omkring Vassegaard er et landbrugslandskab, hvor kombinationen af åbne marker, med spredte skove og levende hegn giver et varieret landskabsbillede. Skovstrækning nord, vest og sydvest skjuler ejendommen, hvilket medvirker til, at ejendommene ikke bliver et dominerende element i landskabet.

Øst for ejendommen er der åbne marker, som mod øst afgrænses af Baunevej. Ejendommen kan ses fra denne vej, men skoven bag Vassegaard danner en ”ryg” for ejendommen, således at ejendommen ikke udgør et centralt element i landskabet, når den ses i landskabet fra Baunevej.

6.3.2 Vassegaards placering i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mm.

Naturbeskyttelsesloven indeholder en generel beskyttelse af en række markante landskabselementer. Loven indeholder desuden forbud mod at ændre tilstanden inden for de beskyttede naturtyper (§ 3 områder), herunder bebyggelse af arealerne.

Museumsloven indeholder et forbud mod ændring af sten- og jorddiger samt selve fortidsmindet.

- Kirkebyggelinie: nærmeste kirkebyggelinie er udlagt omkring Pedersker Kirke, som ligger ca. 1200 m øst for ejendommen.
- Skovbyggelinie: Vassegaard er beliggende inden for skovbyggelinie.
- Fortidsmindebeskyttelseslinie: Nærmeste fortidsminder omfattet af fortidsmindebeskyttelseslinie er to gravhøje øst og vest for ejendommen. Stort set hele ejendommens nuværende bygningsæt er beliggende indenfor fortidsmindebeskyttelseslinie.
- Interesseområde: Vassegaard er beliggende i et interesseområde for naturbeskyttelse. Vassegaard er beliggende udenfor interesseområder for byudvikling, råstofindvinding mv.
- Beskyttede jord- eller stendiger: Der er ingen diger inden for en afstand af 200 m fra ejendommen.
- Fredede områder: Området omkring Eskegård er omfattet af æstetisk fredning. Det fredede område er lokaliseret ca. 145 m vest for Vassegaard.
- Kulturmiljøområde: Nærmeste kulturmiljøområde er Grødby, Jættedal ca. 700 m fra Vassegaard; området omkring Pedersker Kirke, by mv. ca. 750 m fra Vassegaard og Hullebæk og Raghammer ca. 1300 m fra Vassegaard.
- Beskyttet naturområde (§ 3 områder): Der er ingen overdrevarsarealer og mosearealer indenfor en afstand af 2000 m fra Vassegaard. Der er et engareal ca. 1900 m østsydøst for Vassegaard. Området omkring Raghammer er præget af hedearealer. Det registrerede hedeareal er lokaliseret ca. 330 m vest for nærmeste staldbygning på Vassegaard. Hedearealer er omfattet af bufferzone og Vassegaard er således beliggende i bufferzone II. Nærmeste §3 beskyttet vandløb er Henrikebæk ved Vestre Sømarksvejen ca. 280 m sydvest for Vassegaard. Der er 14 mindre vandhuller indenfor en radius af 1000 m fra Vassegaard. Den største af disse er lokaliseret i forbindelse med Henrikebæk. Denne sø har et registeret areal på 3640 m² – de øvrige er under 1000 m².
- Habitatområder: Det nærmeste EU-habitatområde er Dueodde (EU-Habitatområde 164). Habitatområdet er beliggende ca. 3,5 km øst for Vassegaard. Nærmeste udsprængningsareal på Dueodde ligger inden for habitatudpegningsgrænsen
- Afstand til arealer omfattet af bufferzoner: Vassegaard er som nævnt beliggende inden for bufferzone II, som anlægges uden om ammoniakfølsom natur. Nærmeste naturområde omfattet af bufferzone er et hedeareal, der er placeret mere cirka 330 m fra Vassegaard.
- Områder med drikkevandsinteresse: Udsprængningsarealerne syd for Søndre Landevej er beliggende inden for områder med drikkevandsinteresser.
- Områder med særlige drikkevandsinteresser: Udsprængningsarealer nord for Søndre Landevej er beliggende inden for et område med særlige drikkevandsinteresser.
- Nitratfølsomme grundvandsområder: Ingen arealer er beliggende i nitratfølsomme områder.
- Nitratklasse i forhold til overfladevand: En mindre del (0,94 ha) af udsprængningsarealerne er beliggende i områder, hvor overfladevand afvander til nitratfølsomme områder.
- Fosforfølsomme områder: Ingen udsprængningsarealer er beliggende indenfor fosforfølsomme områder.

6.4. Ejendommens bygningsanlæg

Stuehuset er opført i bindingsværk med gult murværk og rødt bindingsværk. Der er tegltag på huset. Vinklen på stuehuset mod vest er dog forsynet med eternittag. Umiddelbart vest for stuehuset er en lille bindingsværkbygning, som anvendes til garage. Denne er hvid med sort bindingsværk. Den vestre længe er opført i brændte sten med eternittag. Tremplen på længen er i træ, og der er cirka 5 m til tagfæste og 6 m til kip. På vestsiden af haven er en gammel maskinlængde, som er opført i brændte sten og med flere røde porte i træ. Bygningen er forsynet med bliktag og har en taghældning på 15 grader. Der er 2,75 m til tagfæste og 4 m til kip på denne bygning. Længere mod vest på den anden side af vejen er der en nyere halmlade, som er opført i røde stålplader og med gråt eternittag – taghældning 25 grader. Højden til tagfæste er ca. 5 og 8,5 m til kip. Der er en port i den østlige gavl.

Syd for denne er der en gammel staldbygning, som ikke længere er i brug. Denne er udført i røde sten og med gråt eternittag – taghældning 25 grader. Der er ca. 2,5 m til tagfæste og 5 m til kip på denne bygning. Mod syd fra stuehuset er der længst mod vest en gammel svinestald, som tages ud af drift. Denne indrettes fremover til hestehold. I den østlige ende er der foderlade, som fremover skal anvendes til foderlade i forbindelse med hesteholdet. Bygningerne er begge i røde sten og med gråt eternittag. Der er en mindre port mod nord og en port i gavlen mod øst. Der er ca. 2,5 m til tagfæste og ca. 5 m til kip.

Mod syd er der en nyere svinestald ligeledes opført i røde sten og med gråt eternittag – taghældning 25 grader. Højden til tagfæste er ca. 2,5 m og ca 5 m til kip. Denne bygning skal også i fremtiden anvendes til svineproduktion.

Mod sydvest på ejendommen er der en tidligere kostald. Denne er forsynet med en tilbygning ca. midt for mod nord, som blandt andet har huset den gamle malkestald. Bygningen er ligeledes opført i røde sten og med gråt eternittag – taghældning 20 grader. Højden til tagfæstet er ca. 2,5 m og der er ca. 4,5 m til kip. Stalden vil blive indrettet med stier til svin. I den nordlige tilbygning vil der blive indrettet foderlade og mandskabsfaciliteter herunder bad og toiletforhold.

Den eneste bygningsmæssige ændring, der bliver på ejendommen vil bestå i at der etableres ventilationsafkast på den gamle kostald. I forbindelse med projektet opføres der således ingen nye bygninger eller opbevaringsanlæg til husdyrgødning. Anlægstegningen kan ses på bilag 3.

6.4.1 Produktionsanlægget

Eksisterende svinestald

Stalden renoveres i forbindelse med ændringen af produktionen fra slagtesvin til polte, således at den bliver med delvis fast gulv. I den forbindelse vil den blive indrettet med delvist fast gulv (25-49 % fastgulv), således at den vil komme til at opfylde kravene til BAT. Stalden indeholder 360 stipladser og et samlet areal 300m². Der er et mekanisk ventilationssystem med 5 afkast. Afkastene er af typen Ø600 med konisk afkast og en ydelse på 8000 m³/time. Ved denne ydelse bliver hastigheden på afgangsluften for hvert afkast 7,86 m/s.

Staldene indrettes med lavtryksanlæg med overbrusning over spaltearealet i dagtimerne.

Stalden rengøres efter behov dog minimum 1-2 gange årligt. Der anvendes sæbe med oxiderende midler eller hydratkalk.

Slagtesvinestald (ombygget kostald)

Stalden renoveres i forbindelse med ændringen af produktionen fra slagtesvin til polte. Stalden indrettes med delvist fast gulv 25-49 % fast gulv. Staldene indeholder 800 stipladser og har et samlet areal på 780 m². Stalden er for nuværende ikke forsynet med mekanisk ventilation. Ventilationsanlægget dimensioneres til en ydelse på 72.000 m³/time beregnet på grundlag af et ventilationsbehov på 80-100 m³/time pr polt. Ventilationsbehovet kan opfyldes med 6 ventilatorer med en ydelse på 12.000 m³/time/stk. af typen Ø600.

Ved denne ydelse bliver afgangsluften for hvert afkast 11,78 m/s. Afkastene placeres i kip med en højde på ca. 1 meter over kip. Bygningen er ca. 4,4 m til kip.

Stalden forsynes med lavtryksanlæg med overbrusning over spaltearealet i dagtimerne.

Stalden vaskes efter hvert hold polte, og ved vask anvendes der sæbe med oxiderende midler eller hydratkalk.

6.5 Ejendommens husdyrhold

Ejendommens husdyrhold består af svin. Vassegaard er på nuværende tidspunkt godkendt til en besætning på 82,71 dyreenheder svarende til 3.000 slagtesvin (30-100 kg). I forhold til beregninger og vurderinger af udvidelsen på Vassegaard er der således taget udgangspunkt i denne produktion.

Fordelingen af antal af dyr og dyreenheder på dyrekategori før og efter udvidelsen på Vassegaard fremgår af tabel 2.

Tabel 2: Fordelingen af dyr og dyreenheder (DE) på kategori før og efter udvidelsen på Vassegaard

Dyrekategori	Før udvidelse		Efter udvidelse	
	Antal	DE	Antal	DE
Slagtesvin (30-100 kg)	3.000	82,71	0	0
Polte (30-80 kg)	0	0	6300	115,11
Heste (500-700 kg)	0	0	9	3,91

6.6 Opbevaringskapacitet

Opbevaringskapaciteten af husdyrgødning skal være tilstrækkelig i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

6.6.1 Produktion af husdyrgødning

Al husdyrgødningen fra besætningen opsamles i form af gylle. Mængden er beregnet i henhold til gældende lovgivning og normer for de dyrekategorier besætningen er sammensat af. Tabel 3 angiver den producerede mængde husdyrgødning før og efter udvidelsen på Vassegaard.

Tabel 3: Produktion af husdyrgødning før og efter udvidelse

	Før Gylle i m ³	Efter Gylle i m ³
Vassegaard	1.470	2.000

6.6.2 Ejendommens opbevaringsanlæg

I tabel 4 er angivet, hvor meget opbevaringskapacitet, der er på Vassegaard og Jesper Markers øvrige ejendomme.

Tabel 4: Opbevaringsanlæg til husdyrgødning

Ejendom	Beholder	Kapacitet
Vassegaard	Gylletank 1	1000 m ³
	Gylletank 2	300 m ³
Lille Myregård	Gylletank 1	1200 m ³
	Gylletank 2	2800 m ³
Hegnsgård	Gyllebeholder	1000 m ³
	Gyllelagune	5300 m ³
	Total	11.600 m³

Udvidelsen på Vassegaard vil ske over en længere periode, idet den fulde udnyttelse af produktionsanlægget på Vassegaard vil være afhængig af ændringer på bedriftens øvrige ejendomme. Der skal således ske tilpasninger på Ll. Myregård og Hegnsgård. Den fulde udvidelse til 115 DE i polteproduktion forventes således først om 4-5 år.

Til den tid vil der blive behov for yderligere opbevaringskapacitet og afhængig af produktionsniveauet på bedriftens øvrige ejendomme til den tid, vil en større eller mindre del af gyllen på Vassegaard skulle separeres. Under forudsætning af uændret produktion på Ll. Myregård og Hegnsgård, vil 17 % af gylle blive flyttet til Ll. Myregård eller Hegnsgård, hvor den separeres. Derved sikres tilstrækkelig udbringningsareal. Den faste fraktion afsættes sammen med den øvrige fra de to øvrige ejendomme til Biokraft A/S.

Norm husdyrgødningproduktionen på Vassegaard er beregnet til knapt 2.000 m³. Kapaciteten på Vassegaard er 1300 m³ eksklusiv kapaciteten i gyllekanalerne. Dette betyder ved fuld produktion, er der kun kapacitet til knapt 8 måneder. På ansøgers øvrige ejendomme er der til gengæld ledig kapacitet. Ved fuld produktion vil en del af husdyrgødningen blive opbevaret i en af beholderne på bedriftens øvrige ejendomme.

Den totale gylleproduktion på Jesper Markers ejendomme er beregnet til 8.430 m³ rågylle. Mængden af husdyrgødning ændres ikke væsentligt ved gylleseparation, idet der tilsættes vand ved gylleseparationsprocessen, hvilket stort set opvejer den mængde der fraføres med fiberfraktionen.

Bedriftens samlede kapacitet er således fuldt tilstrækkelig til at kunne rumme husdyrgødning fra Vassegaard og dermed leves op til reglerne om opbevaringskapacitet til minimum 9 måneder.

6.7 Bedriftens landbrugsjord

Bedriftens landbrugsjord består af ejede og forpagtede arealer samt aftalearealer. Arealerne fremgår af nedenstående tabel 5.

Tabel 1: Udspretningsarealer til produktionen på Vassegaard

Ejerforhold	Adresse	Matrikel & Matrikulært areal (ha)	Udspretningsareal (ha)
Ejet	Lille Myregård	28a Pedersker	61,83
	Hegnedevejen 22	71,4742 ha	
	3720 Aakirkeby		
Ejet	Hegnsgård	166 mfl. Aaker	32,33
	Hegnedevejen 18	34,1002 ha	
	3720 Aakirkeby		
Ejet	Vassegaard	42a Pedersker	64,0
	Søndre Landevej 18	68,8423 ha	
	3720 Aakirkeby		
Ejet	Bukkevejen 2	152 mfl. Aaker	15,0
	3720 Aakirkeby	18,8315 ha	
Forpagtet	Ølenevejen 60	79 mfl. Pedersker	12,2
	3720 Aakirkeby	12,7482 ha	
Forpagtet	Hegnedevejen 25	24f mfl. Pedersker	1,9
	3720 Aakirkeby	2,0779 ha	
Forpagtet	Bukkevejen 1A	201 mfl. Aakirkeby	8,6
	3720 Aakirkeby	Markjorde	
		8,6360 ha	
Forpagtet	Standvejen 10	19a mfl. Pedersker	26,78
	3720 Aakirkeby	42,8980 ha	

Forpagtet	Nyvang Hegnedevejen 21u 3720 Aakirkeby	28g mfl. Pedersker 26,6484 ha	17,18
I alt			239,82

6.7.1 Harmoniareal

Harmoniarealet er defineret som det nødvendige areal til udspredning af husdyrgødning. For en svineproduktion må der maksimalt udsprede 1,4 DE/ha.

Harmoniarealet kan sikres gennem ejede og forpagtede arealer samt arealer med husdyrgødningsaftaler. Til harmoniarealet kan medregnes arealer, hvor der er en afgrøde, som har en kvælstofnorm eller et vejledende behov for fosfor og/eller kalium. Der kan kun medregnes arealer, der kan og må udsprede husdyrgødning på. Harmoniarealet skal beregnes for hele bedriften, dvs. det samlede udsprædningsareal, der kræves til produktionerne på henholdsvis Vassegaard, Ll. Myregård og Hegnsgård. Efter mængden af den faste gyllefraktion er fraktrukket skal der udsprede gylle svarende til 328,71 DE, hvilket kræver et udsprædningsareal på 234,79 ha. Til den samlede bedrift er der et udsprædningsareal på 239,82 ha til rådighed og således er harmonikravet opfyldt.

6.7.2 Arealkrav

For ejendomme med husdyrhold er der krav om, at der skal være et bestemt areal til rådighed til udbringning af husdyrgødning på bedriften, dette kaldes for arealkrav. Størrelsen af dette fastsættes som en procentdel af det areal, der er nødvendig for at opfylde det miljømæssige harmonikrav. For antal dyreenheder (DE) i intervallet 0-120 DE skal der ejes 25 % og for dyreenheder, der overstiger 120 DE skal der ejes 30 %. Arealkravet gælder på bedriftsniveau. Op til 33 % kan opfyldes ved tinglyste forpagtninger - eller husdyrgødningsaftaler, som sikre at husdyrproducenten til enhver tid kan disponere over arealet til udbringning af gødning mindst 5 år frem i tiden. Arealkravet skal i henhold til Bekendtgørelse om husdyrhold og arealkrav nr. 1152 af 23. november 2006 var opfyldt senest ét år efter udvidelsen har fundet sted.

Af tabel 6 fremgår arealkravet for produktionerne på Vassegaard, Ll. Myregård og Hegnsgård.

Tabel 6: Arealkrav

Produktion af dyreenheder (DE)	Arealkrav (ha)	Areal til opfyldelse af arealkrav (ha)
447,6	91,6	173,16

Det ses således, at arealkravet alene er opfyldt af eget jordtilliggende.

7 Beskrivelse af produktionens ressourceforbrug

7.1 Energi

Der anvendes energi til belysning og ventileret af staldene samt til opvarmning af stuehuset.

7.1.1 El

Det nuværende elforbrug udgør ca. 28.000 kWh årligt. Ved nuderift anvendes ikke energi ikke opvarmning i staldene eller til udtørring af stierne efter vask. Energiforbruget på ejendommen udgøres således

udelukkende af el-forbruget. El-forbrug til ventilation samt til foderfremstilling og udfodring anslås til 50.000 kwh/år efter udvidelsen.

På Vassegaard er der energibesparende tiltag i form af undertryksventilation. I relation til energiforbruget opnås der en besparelse, idet undertryksventilation bruger mindre energi end ligetryksventilation. For at sikre, at ventilationsanlæggene kører optimalt og ikke bruger mere energi end nødvendigt rengøres og efterses disse jævnligt.

7.1.2 Olie

Forbruget af fyringsolie ligger ved nudriften på ca. 4000 l årligt. I dag står der en beholder med fyringsolie ved stuehuset til dettes oliefyr. Det overvejes at opsætte et halmfyr i stedet til at forsyne stuehuset med varme. Desuden er der en gammel dieseltank, som på nuværende tidspunkt er placeret på nordsiden af den gamle svinestalden parallelt med halmladen. Denne tank vil blive fjernet.

Forbruget af diesel i marken forventes ikke at stige, idet arealet ikke øges. Dieselolie opbevares ikke på Vassegaard, men på Ll. Myregård.

7.2 Vand

Det nuværende vandforbrug er ca. 2.000 m³ årligt. Efter ændringen af produktionen forventes vandforbruget at blive 3500 m³ årligt. Dette er fordelt med 3.100 m³ til drikkevand og vandspild og 400 m³ til vask.

Vandforsyningen sker fra kildevæld ved gården. Når der tilstrømmer mere vand fra kildevældet end der forbruges ledes dette til dræn.

På Vassegaard er der gjort vandbesparende tiltag i forbindelse med den supplerende vandforsyning, idet der anvendes drikkekopper, således at et evt. vandspild minimeres.. Desuden iblødsættes alle staldafsnit inden vask, således at vasketiden og dermed vandforbruget kan reduceres.

7.3 Gødning

Afgrødernes behov for næringsstoffer dækkes med husdyrgødning og handelsgødning. Der anvendes gødning i henhold til Plantedirektoratets normer for afgrødernes kvælstofbehov og udnyttelseskravet til kvælstof i husdyrgødningen. Ved planlægning af afgrødernes gødningsbehov tages der desuden hensyn til husdyrgødningens forventede udnyttelse i praksis samt jordens reserver af kvælstof, fosfor og kalium.

7.3.1 Husdyrgødning

Niveauet for tildeling af husdyrgødning til arealerne efter den planlagte udvidelse vil være 1,4 DE/ha i gennemsnit på det totale udspretningsareal. Det tilstræbes, at husdyrgødningen udbringes på tidspunkter, hvor afgrøden er i vækst og hvor den giver læ og skygge, således at ammoniakfordampningen i forbindelse med udspretningen af gyllen minimeres mest muligt og udnyttelsen øges.

7.4 Foder og foderopbevaring

Der anvendes vådfoder, som er tilsat fytase. Der vil blive anvendt en polteblanding hvor proteinindholdet optimeres. Der udfodres efter en fastlagt foderplan og der føres effektivitetskontrol.

Der vil blive opstillet et vådfodringsanlæg på ejendommen i forbindelse med produktionen justeres ind efter denne miljøgodkendelse. Foderet blandes på Ll. Myregård og tilsættes kun vand på Vassegaard. Der vil blive opstillet en indendørs silo, som kan rumme foder svarende til en uges behov ved fuld produktion. Dette svarer til ca. 20 tons. Der kan kortvarigt være støvgener i forbindelse med aftipning af foder. Dette forventes dog ikke at genere naboerne. Vådfodringen reducerer støvgener.

7.5 Såsæd

Forbruget af såsæd er uafhængigt af udvidelsen af svineproduktionen på Vassegaard, idet mængden alene afhænger af det drevne areals størrelse.

7.6 Kemikalier og pesticider

Forbruget af pesticider vil primært være afhængig af jordtilliggenheden, idet sædskiftet bibeholdes efter udvidelsen. Der sker ingen ændring af pesticidforbruget pr. arealenhed som følge af udvidelsen. Der håndteres ikke pesticider på ejendommen, idet al sprøjtearbejde udgår fra Ll. Myregård.

9 Forventede reststoffer og emission fra anlægget

9.1 Husdyrgødning

I forbindelse med en husdyrproduktion vil der være et afkast af husdyrgødning indeholdende primært kvælstof, fosfor og kalium. Det er specielt kvælstof og fosfor, der kan påvirke det omgivende miljø. I tabel 7 er angivet mængden af husdyrgødning samt dennes indhold af kvælstof og fosfor før og efter udvidelsen.

Tabel 7: Afkast af husdyrgødning – N & P før og efter udvidelsen (i hele kg)

Produktion totalt til udspredning	Husdyrgødning i m ³		Kg N		Kg P	
	Før	Efter	Før	Efter	Før	Efter
Gylle til udspreddning fra hele bedriften	7899	8429	31.100,92	33.775	3.536	3.800

9.2 Kvælstofudvaskning

9.2.1 Overfladevand – Nitratklasse

En del af bedriftens udspreddningsarealer (0,94 ha) er beliggende i område klassificeret som Nitratklasse 1, hvilket betyder, at kvælstof reduktionspotentialet i området er maksimalt 50 %. Reduktionspotentialet er et udtryk for forskellen mellem den mængde nitrat, der kommer fra rodzonen og den mængde nitrat, der ender i vandområdet. I Nitratklasse 1 må der som udgangspunkt ikke tildeles mere end 85 % af den husdyrgødningsmængde, der er gældende i forhold til de generelle harmoniregler. For Vassegaard betyder dette, at den maksimale belastning på arealerne beregnes til 1,4 DE/ha – arealet som er beliggende i nitratklasse 1 er så lille, at udbringningsarealerne ikke pålægges nogen restriktioner i forhold til kvælstofbelastning jf. lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

9.2.2. Grundvand – nitratfølsomt område

Ingen udspreddningsarealer tilknyttet produktionen på Vassegaard er beliggende i nitratfølsomme områder i forhold til grundvand.

9.3 Fosfor

Ingen af udspreddningsarealerne tilknyttet produktionen på Vassegaard er beliggende i områder, der afvander til Natura 2000 områder, som er overbelastet med fosfor. Udbringningsarealerne pålægges derfor ingen restriktioner i forhold til fosforbelastning jf. lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

9.4 Ammoniakfordampning

Ved en husdyrproduktion vil der være fordampning af ammoniak fra stalde, husdyrgødningslagre samt ved udspreddning af husdyrgødningen. Størrelsen af ammoniakfordampningen er afhængig af produktionens størrelse samt af stalddypen, lagertypen samt tidspunkt og teknik til udbringningen af husdyrgødningen.

Ejendommen er beliggende indenfor bufferzone II, dvs. at der indenfor 1000 meter af Vassegaard findes naturarealer omfattet af kravet om bufferzoner. Der er tale om et overdrev lokaliseret 330 meter vest for ejendommen. Beregninger af ammoniakemission er beregnet i det elektroniske ansøgningsskema jf. kravet i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Den samlede ammoniakemission fra anlægget ved nudrift er beregnet til 1431,95 og ved ansøgt drift er den samlede ammoniakemission fra anlægget er beregnet til 3151,79 kg N/år. Projektet medfører således ingen meremission fra anlægget, men derimod falder emissionen med 85,84 kg N/år. Meremissionen af ammoniak beregnes altid, og ved meremissionen forstås den samlede ansøgte emission fra stald og lager fratrasket nudrift emissionen. Disse beregninger er fratrasket den generelle reduktion i fordampningen, som lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug har fast lagt. Kravet er, at der skal ske en reduktion på 20 % for de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt referencestaldsystem. Kravet om 20 % reduktion på ammoniakudledningen er opfyldt, se afsnit 13.3.

9.5 Lugtemission

Lugtemission stammer fra staldene samt fra husdyrgødningssystemerne inklusiv opbevaringsanlæggene (vedvarende lugtkilder). Desuden forekommer lugtemission ved udbringning af husdyrgødningen (periodiske lugtkilder).

9.5.1 Vedvarende lugtkilder

For de vedvarende lugtkilder beregnes en lugtgeneafstand. Uden for denne lugtgeneafstand må lugtgenerne fra husdyrholdet anses som værende ubetydelige. Lugtgeneafstandene er beregnet ved hjælp af FMK-vejledningen og i henhold til den nye lugtvejledning.

I tabel 8 og 9 er geneafstandene for lugt angivet og beregnet henholdsvis i henhold til FMK-modellen og den nye model til beregning af lugtgeneafstande.

Tabel 8: Geneafstand for lugt – angivet i meter (FMK-model)

	Nuværende produktion	Efter udvidelsen
Geneafstand til boligområde i byzone/sommerhusområde	279	323
Geneafstand til byzone i øvrigt og "samlet bebyggelse"	157	174
Geneafstand til boliger uden for "samlet bebyggelse"	88	98

Tabel 9: Geneafstand for lugt – angivet i meter (ny model)

	Nuværende produktion	Efter udvidelsen
Geneafstand til boligområde i byzone/sommerhusområde	250	260
Geneafstand til byzone i øvrigt og "samlet bebyggelse"	170	186
Geneafstand til boliger uden for "samlet bebyggelse"	106,56	105,65

Den beregnede lugtgeneafstand i ansøgt drift til enkeltbeboelse er beregnet til 105,65 m mod 105,56 meter i nudrift. Så selv om nabobeboelsen ligger indenfor denne geneafstand med en afstand på 102 meter til produktionens centrum, vil genekriteriet være overholdt, idet geneafstanden i ansøgt drift er mindre end i nudrift. Endvidere bør det bemærkes, at antallet af stipladser i den stald, der ligger nærmest nabobeboelsen reduceres betydeligt i forhold til nudrift, hvilket ligeledes er med til at sikre, at lugtgenerne for

nabobeboelsen ikke øges. Lugtafstanden til samlet bebyggelse er beregnet til 186 m og til byzone 323 m. Der er hverken samlet bebyggelse eller byzone indenfor disse afstande, og således er afstandene overhold jf. tabel 8.

9.5.2 Periodiske lugtkilder

Udbringning af husdyrgødning foregår primært om foråret. Gyllen udbringes i voksende afgrøder med slæbeslæger i perioden marts til maj. Til vårafgrøder nedfældes gyllen. Til vinterraps nedpløjes gyllen forud for såning. Der tages hensyn til vindretning og beliggenhed af naboer ved udkørsel af gylle. Gyllen udbringes såvidt muligt på hverdage, dog kan vejret nødvendiggøre udbringning i weekender. I så fald tilstræbes dette at ske på arealer beliggende langt fra beboelsejendomme. Der udarbejdes mark og gødningsplan, således at gyllen fordeles mest hensigtsmæssigt i forhold til afgrødernes behov.

9.6 Støvemission

Der er kun meget begrænset støvgener forbundet med produktionen på Vassegaard. Foderet håndteres i lukket system og giver ikke anledning til støvgener. Støvgener vil derfor primært kunne forekomme i høst, hvor der håndteres halm og evt. tilkøres korn og frø til ejendommen og vil kun forekomme lokalt på Vassegaard.

9.7 Støjklider

Der skelnes mellem vedvarende og periodiske støjklider, da vedvarende støjklider bidrager væsentligt mere til den samlede støjbelastning fra anlægget end de periodiske støjklider.

9.7.1 Vedvarende støjklider

Vedvarende støj kan forekomme fra ventilationsanlægget samt fra foderblandingsanlægget. Derudover kan der forekomme støj i forbindelse med transport til og fra ejendommen. Ventilationsanlægget vil være i drift stort set døgnet rundt hele året. Foderblandingsanlægget vil være i drift 3 gange dagligt i tidsrummet fra kl. 05 til kl. 21. Transport til og fra ejendommen sker normalt inden for normal arbejdstid. Dog kan transport i forbindelse med udkørsel af gylle ske ud over alm. arbejdstid.

På den stald som renoveres fra kostald til svinestald monteres frekvensstyrede ventilatorer, som har et lavere støjniveau end traditionelle trin-regulerede ventilatorer. Stor kapacitet til foder sikrer, at der kun er behov for at tilkøre foder til ejendommen en gang ugentligt. Foderet tillaves på Ll. Myregård og færdigblandes på Vassegaard. Til transport af gylle til udspretningsarealerne anvendes en 25 tons gyllevogn, hvilket sikrer færre transporter fra ejendommen med gyllevogn.

Støjniveauet forventes ikke intensiveret væsentligt som følge af udvidelsen.

9.7.2 Periodiske støjklider

Støj kan periodisk stamme fra transport til og fra Vassegaard med foder, husdyrgødning og dyr. Transport og foderblanding/udfodring er fordelt over hele året. Den periodiske støj forventes ikke øget væsentligt i forbindelse med udvidelsen.

Vest, sydvest og øst for ejendommen er der naturlig bevoksning, som skærmer mod støj. Støjbelastningen skønnes ikke at være til gene for naboer eller forbipasserende, idet støjen ikke forventes at blive intensiveret som følge af det ansøgte projekt.

9.8 Lys

Der er arbejdslys ved foderladen. Derudover er der kun orienteringslys på ejendommen.

Det vurderes ikke at nabobeboelsen vil blive generet af lys fra staldene, da dette kun er tændt inden for normal arbejdstid.

9.9 Transport

Der kan forekomme transport af forskellig vis i forbindelse med en husdyrproduktion. Der skelnes mellem intern transport på ejendommen og ekstern transport, dvs. transport til eller fra ejendommen. Til- og frakørsel til ejendommen vil foregå via den fællesprivatvej nord for ejendommen og videre ad Søndre Landevej.

9.9.1 Intern transport

I forbindelse med produktionen på Vassegaard vil der ikke være intern transport, da der ikke flyttes dyr mellem staldbygningerne, og foder transporteres i lukket system til de enkelte staldafsnit.

9.9.2 Ekstern transport

Den eksterne transport består i transport af smågrise til ejendommen og levering af polte til ansøgers anden ejendom og afhentning af døde dyr til DAKA. Desuden sker der transport af foder til ejendommen. Opgørelse af transporter før og efter udvidelsen på Vassegaard kan ses i tabel 10.

Tabel 10: Transport til og fra ejendommen

Type transport	Før udvidelsen	Efter udvidelsen	Ændring
Levering af grise til slagteri	26 gange pr. år	0	-26
Levering af smågrise	26 gange pr. år	26 gange pr. år	0
Afhentning af polte	0	30 gange pr. år	+30
Afhentning af døde dyr til DAKA	52 gange pr. år	52 gange pr. år	0
Levering af foder	78 gange pr. år	52 gange pr. år	-26
Læs gylle til udspredning	59 læs pr år	80 læs pr år	+21

Hovedparten af udspretningsarealerne er beliggende i tilknytning til ejendommen, og der sker således kun en mindre transport af gylle væk fra ejendommen via offentlig vej. Transport af gylle til udspretningsarealerne sker i sæsonen for gylleudbringning. Transport kan forekomme udenfor almindelig arbejdstid. Så vidt muligt udspreddes gylle ikke på søn- og helligdage. Produktionen på ca. 2000³ vil blive udbragt ad cirka 80 læs. Heraf vil cirka 16-20 læs skulle væk fra ejendommens arealer. Transport af dyr til og fra ejendommen sker hovedsageligt indenfor normal arbejdstid og på hverdage. Dag kan enkelte grise blive læsset om aftenen ved 21 tiden.

9.10 Fluer og skadedyr

Der holdes opryddet omkring bedriften og bygningerne vedligeholdes, således at rotter ikke sikres optimale leveforhold. Der opretholdes desuden en god staldhygiejne og god gødningshåndtering. Desuden er der opsat rottekasser på ejendommen, som jævnligt tilses og påfyldes gift efter behov. Der er aftale med Mortalin.

Fluegener forebygges ved god staldhygiejne, hvor gødnings- og foderrester fjernes løbende. Som supplement foretages en aktiv bekæmpelse i form af biologisk fluebekæmpelse med rovfluer. Biologisk bekæmpelse ved hjælp af rovfluer, virker ved at larverne forpupper sig, og af pupperne udklækkes den levende rovflue. Denne søger straks ned i gyllekanalerne, hvor den starter med at lægge æg. Æggene udklækkes til larver, og det er disse larver, der æder staldfluens larver. Der sættes nye fluer ud hver 4.-5. uge.

9.11 Spildevand

Der forekommer spildevand i form af vaskevand fra staldene. Dette skønnes at udgøre ca. 400 m³ årligt ved fuld produktion. Der etableres bad og toiletfaciliteter i forbindelse med ombygningen af den gamle kostald. Spildevandet herfra anslås til at udgøre ca. 20 m³ årligt.

Vaskevandet fra staldene ledes i gyllekanaler og tilledes således gyllebeholderne. Dette udgør ca. 400 m³ årligt. I normmængden af gylle indgår et normforbrug af vaskevand og drikkevandspild.

Det sanitære spildevand fra bad og toiletfaciliteter ledes til septiktank og derfra videre i sivedræn. Dette forventes at udgøre ca. 20 m³ årligt. I den gamle malkestald er der et gammelt afløb. Det vil i forbindelse med renoveringen blive undersøgt, hvorvidt dette afløb vil kunne anvendes i forbindelse med afledning fra septiktank til sivedræn. Alternativt etableres et nyt afløb til sivedrænet.

9.12 Affald

Alt foder leveres løst, hvorfor der ikke er sække eller andet brændbart affald.

Sprayflasker [EAK-kode 15 01 04] afleveres til BOFA's containerpladser (ca. 100 kg årligt ved fuld produktion).

Der forekommer ikke olie- og kemikalieaffald på ejendommen, idet der ikke er tale om hovedejendommen. Al maskinarbejde mv. udgår fra ejendommen Ll. Myregård, som ansøger også ejer. Medicinaffald bringes til hovedejendommen Ll. Myregård, hvor det samles og håndteres sammen med affaldet fra Ll. Myregård.

9.12.1 Olie- og kemikalieaffald

Der forekommer ikke olie- og kemikalieaffald på ejendommen, idet der ikke er tale om hovedejendommen. Al maskinarbejde mv. udgår fra ejendommen Ll. Myregård, som ansøger også ejer.

Medicinaffald [ISAG-kode: 05.13 og EAK-kode: 02 01 09] bringes til hovedejendommen Ll. Myregård, hvor det samles og håndteres sammen med affaldet fra Ll. Myregård.

9.12.2 Animalsk affald

Døde dyr [EAK kode 02 01 02] afhentes ugentligt af DAKA Proteins, Nyker.

Ved nudrift er antallet af døde dyr ca. 90 stk. på årsbasis svarende til ca. 6,3 t. Efter ændring af produktionen forventes ca. 190 døde/år svarende til 9,5 t. Døde dyr henlægges under kadaverkap ved privatvejen indtil afhentning til DAKA. Afhentningspladsen placeres minimum 100 m fra besætningsområdet i henhold til sundhedsbestemmelserne for SPF-besætningommådet med rød status. Døde dyr anmeldes til DAKA sammen dag og afhentes samme dag eller senest 24 timer efter tilmelding.

10 Risici

Der kan opstå spil af gylle ved opladning af gyllen og ved pumpning af gylle fra fortank til beholder. Da der ikke håndteres pesticider på ejendommen er der ikke risiko for uheld for spild angår disse på Vassegaard.

Indretning af gyllebeholderen og gylleanlæg sker i henhold til de bestemmelser som til enhver til vil være gældende. Således vil gyllebeholderne overhold de skærpede krav, som trådte i kraft pr. 15. september 2008. Gyllebeholderne og fortank kontrolleres og efterses hvert forår, når de tømmes. Derudover kontrolleres tankene ved den obligatoriske 10 årige beholderkontrol.

I forhold til risici og driftsuheld er der udarbejdet en beredskabsplan for Vassegaard, der beskriver procedurer i forbindelse med uheld. Beredskabsplanen eftersendes til Teknik & Miljø senest en måned efter miljøgodkendelsen er meddelt.

11 Egenkontrol og Management

Vassegaard skal, som alle andre svineproducerende bedrifter under Danish Crown, overholde Code of Practice, som indeholder egenkontrol. Ligeledes udføres egenkontrol i forbindelse med Foderhygiejneforordningen. Desuden føres der logbog for flydelag på gyllebeholdere, og der udføres 10 års beholder kontrol.

Produktionens foderforbrug registreres løbende og der føres fodereffektivitetskontrol. Energiforbruget aflæses som minimum en gang årligt.

Foderanlæg, drikkevandsanlæg mv. tilses dagligt og evt. konstaterede driftsforstyrrelser udbedres umiddelbart efter de er konstateret.

Registrering af foderforbrug mv. sker via blandedecomputer.

Der er alarmsystem på ventilationssystemet.

Der føres journal over medicinforbruget.

Der udarbejdes mark- og gødningsplaner således at husdyrgødning og handelsgødning tildeles afgrøderne i henhold til disses behov for næringsstoffer.

12 Husdyrbrugets ophør

Hvis svineproduktionen på Vassegaard ophører, vil følgende blive sat i værk:

- Stier og staldanlæg bliver rengjort for gødningsrester og foderrester. Fodersiloer- og rør bliver tømt for foder. Dette sker blandt andet for at undgå skadedyr.
- Gyllekanaler, fortanke, gylletanke m.v. bliver tømt for gylle.
- Medicinrester afleveres til dyrlæge, apotek eller tilmeldes indsamling af BOFA. Overskydende desinfektionsmidler afleveres til BOFA.
- Bygningerne vedligeholdes eller afvikles.

Vurderinger

13 Vurdering af produktions miljøpåvirkning

13.1 Kvælstofpåvirkning

Produktionen på Vassegaard påvirker miljøet med kvælstof fra husdyrgødningen. Teknik & Miljø har vurderet om påvirkningen har negativ effekt på grundvandet, vandløb og søer. Vurderingen er foretaget på baggrund af beregninger udført i det lovbefalede elektroniske ansøgningsskema om miljøgodkendelse jf. Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. I relation til vandløb og søer, er der endvidere foretaget en vurdering ud fra kendskab til afstrømningsforhold til recipienterne samt dræning af arealerne.

13.1.1 Overfladevand

Jævnfør afsnittet om kvælstofudvaskning ligger en part af bedriftens udspretningsarealer i et område klassificeret som nitratklasse 1 i forhold til overfladevand. For landbrugsarealer, der er placeret i denne kategori, stilles der krav om et lavere husdyrtryk pr. ha end de generelle harmoniregler giver mulighed for. I nitratklasse 1 må der maksimalt tildeles 85 % af den husdyrgødningensmængde, som er gældende i forhold til de generelle harmoniregler. Da der kun er tale om, at 0,94 ha af udspretningsarealet ligger indenfor nitratklasse 1, viser beregninger at beskyttelsen af de sårbare vandområder kan sikres ved de generelle regler harmoniregler på 1,4 DE/ha. Der vil efter udvidelsen på Vassegaard maksimalt i gennemsnit tildeles 1,4 DE/ha. På denne baggrund vurderer Teknik & Miljø, at beskyttelsen af de sårbare vandområder, som en del af udspretningsarealet afvander til, er sikret.

13.1.2 Grundvand

I forhold til grundvand er det undersøgt om udspretningsarealerne er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder og/eller om der er udarbejdet en indsatsplan i forhold til vandindvinding. Ingen af udspretningsarealer tilhørende produktionen på Vassegaard er beliggende i nitratfølsomme områder eller i områder, hvor der er forefindes en indsatsplan for vandindvinding.

Udspretningsarealerne er imidlertid beliggende i områder med drikkevandsinteresse og særlig drikkevandsinteresse. Vandkvalitetskravet for drikkevand er et nitratindhold på højest 50 mg nitrat/l. Efter vandet har forladt rodzonen foregår en nitratreduktion ved passage gennem jordprofilen. Det er Teknik & Miljø vurdering, at den nitratreduktion sikrer, at koncentrationen af nitrat i det vand, der når grundvandet ikke overstiger 50 mg nitrat/l.

13.1.3 Vandløb og søer

Vandløb og søer påvirkes hovedsageligt af udvaskning samt direkte afstrømning til recipienterne. Søer og vandhuller er særligt følsomme overfor tilførsel af fosfor, men visse kær- og mosetyper i tilknytning til søer og vandhuller kan også være følsomme overfor kvælstoftilførsel enten via vandmiljøet eller fra luften. Den atmosfæriske påvirkning er dog så begrænset i forhold til områdets små søer, at der kan ses bort fra denne.

Teknik & Miljø vurderer, at de generelle beskyttelsesniveauer er tilstrækkelige til at sikre vandhuller/søer i nærheden af Vassegaard og bedriftens udspretningsarealer ikke påvirkes væsentligt i forbindelse med den planlagte udvidelse på Vassegaard.

Teknik & Miljø vurderer, at de berørte vandløbssystemer ikke vil blive påvirket af udvidelsen på Vassegaard. Bortset fra den direkte tilledning fra dræn er åstrækningerne beskyttet mod påvirkning fra næringsrigt vand fra udspretningsarealerne, da overfladisk afstrømning vil blive tilbageholdt af bræmmer. Generelt er de bornholmske vandløb meget robuste overfor påvirkning af kvælstof.

13.2 Fosforudledning

Husdyrgødning indeholder fosfor. Ved udbringning af husdyrgødning tilføres markerne fosfor, som er et vigtigt plantenæringsstof, og ved høst fjernes der fosfor med afgrøderne. Tilføres der husdyrgødning efter de gældende harmoniregler, vil der typisk blive tilført mere fosfor, end der fraføres med afgrøderne. I henhold til beregningerne udført i det elektroniske ansøgningsskema vil den total mængde fosfor i husdyrgødningen udgøre 3668 kg P efter udvidelsen, hvilket vil svare til ca. 15,4 kg P/ha/år (arealvægtet gennemsnit). Afgrødernes forventede fosforoptagelse er ca. 25 kg P/ha afhængig af afgrøde og udbytte. Dette betyder, at fraførslen er betydelig større end tilførslen. Det vurderes, at vandhuller i nærheden af

udspredningsarealerne ligger godt beskyttet af bredde bræmmer og beplantning, hvorfor risikoen for fosfor tab vurderes at være minimal.

Endvidere skal nævnes, at ingen af udspredningsarealerne til Vassegaard er beliggende i områder, der afvander til områder i Natura 2000 områder, som er overbelastede med fosfor. Derfor er der i henhold til Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. til husdyrbrug ingen restriktioner i forhold til fosforbelastning på udspredningsarealerne.

13.3 Ammoniakdeposition til naturarealer

Kvælstof, der deponeres fra luften, er det begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer, og i disse økosystemer kan der forventes væsentlige ændringer som følge af ekstra tilførsel af kvælstof. Husdyrproduktioner kan give anledning til udslip af ammoniak og derfor påvirke særligt næringsfattige naturtyper i det åbne land. Ammoniakfordampningen pr. dyreenhed kan variere betydeligt fra den ene produktion til den anden afhængig af dyreart, fodring, staldindretning, udbringningsmetode, renholdelse m.v. Ved etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug skal de øgede ammoniaktab fra stald og lager reduceres med 20 % i forhold til et fastsat referencestaldsystem i 2007. Kravet om reduceret ammoniakemission gælder for udvidelser samt stalde, der renoveres, men kan gennemføres som et krav til reduktion af ammoniaktabet for både det eksisterende og det nye anlæg. Udegående dyr friholdes dog for reduktionskrav i den periode, de er udegående. For malkekøer og det tilhørende opdræt reduceres reduktionskravet derfor forholdsmæssigt.

I henhold til beskyttelse af naturområder er der udlagt bufferzoner (bufferzone I) på 300 meter om særligt ammoniakfølsomme naturområder. Inden for denne beskyttelseszone og inden for selve området kan husdyrbrug ikke udvides eller ændres, hvis udvidelsen medføre en forøget udledning af ammoniak til disse naturområder.

I en yderligere zone i en afstand fra 300-1000 meter om nedenfor nævnte områder (bufferzone II) må en udvidelse maksimalt give anledning til en merbelastning på 0,7 kg N pr. ha. Såfremt der er to eller flere ejendomme med over 75 dyreenheder i zonen og inden for en afstand af 1 km, må merbelastningen maksimalt udgøre hhv. 0,5 og 0,3 kg N pr. ha.

De særlige naturområder, som er omfattet af krav om bufferzone jf. § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er:

- 1) Højmose
- 2) Lobeliesø
- 3) Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- 4) Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- 5) Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- 6) Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder
- 7) Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder

Der er beliggende et hedeareal ca. 330 meter vest for den nærmeste staldbygning, som er omfattet af regler for bufferzoner, hvilket betyder at ejendommen er placeret i bufferzone II til dette område. Der ligger ingen andre husdyrproduktion med mere end 75 dyreenheder i nærheden af Vassegaard, hvorfor der kun

kan tillades en deposition på 0,7 kg N/ha/år fra Vassegaard og til det omtalte hedeareal – jf. lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Selvom der sker en udvidelse af produktionen vil ammoniakfordampningen falde med 86 kg N. Der vil således ikke ske nogen merdeposition til §7 naturarealer i nærheden af ejendommen.

Det er Teknik & Miljøs vurdering, at den planlagte udvidelse på Vassegaard ikke vil påvirke nogen naturområder og deres naturindhold i negativ retning.

Desuden vurderes ingen af naturområderne beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3 at blive påvirket væsentligt i negativ retning af den planlagte udvidelse på Vassegaard. EU-habitatområdet ”Dueodde” og ”Almindingen, Paradisbakkerne og Ølene” vurderes endvidere heller ikke at blive påvirket i negativ retning af den planlagte udvidelse på Vassegaard. Der vil ikke forekomme en merdeposition fra Vassegaard og den deposition af kvælstof som forekommer fra Vassegaard er begrænset. Dette sammen holdt med afstanden til de nævnte habitatområder medfører, at der kun vil forekomme en ubetydelig påvirkning af de to nævnte områder samt opblanding af kvælstof i atmosfæren.

Kravet om 20 % reduktion på ammoniakudledningen er på Vassegaard opfyldt ved, at der er optimeret på fodringen, hvilket medfører, at ammoniakfordampningen fra stalde og lagre reduceres med 5 kg N mere, end hvad der er krævet for at overholde ammoniakreduktionskravet på 20 %. De ekstra kg vurderes som frivillige i forhold til en eventuel senere udvidelse.

13.4 Pesticidpåvirkning

Påvirkning med pesticider kan ske gennem nedvaskning fra det dyrkede areal samt ved punktkildeforurening i forbindelse med påfyldning og rengøring af marksprøjten. Endvidere kan der ske forurening af vandløb og søer, hvis der ikke udvises påpasselighed med vinddrift. Der håndteres ikke pesticider på Vassegaard. Det er derfor Teknik & Miljøs vurdering, at risikoen for punktkildeforurening vil være minimal.

13.5 Påvirkning af bilag IV arter

Nærmeste lokalitet på Vassegaard, hvor der er registreringer om bilag IV arter, er ca. 800 m vest for selve produktionsanlægget på Vassegaard. Arten, der er observeret på denne lokalitet er løvfrø. Det vurderes ikke, at den nævnte lokalitet vil blive påvirket af afstrømning fra arealer tilknyttet produktionen på Vassegaard, og det atmosfæriske kvælstofbidrag fra Vassegaard vil være så ubetydeligt, at det ikke vil kunne medføre en væsentlig ændring i lokalitetens tilstand. Teknik & Miljø vurderer derfor, at Bilag IV arten og dens levesteder ikke trues af den forestående udvidelse på Vassegaard.

14 Vurdering af ressourceforbrug og affaldshåndtering

Teknik & Miljø har på baggrund af oplysningerne i afsnit / ”Beskrivelse af produktionens ressourceforbrug” vurderet, at der i forbindelse med driften på Vassegaard er gjort tiltag, som vil sikre, at anvendelse af energi, næringsstoffer, vand og pesticider minimeres mest muligt, således at tabene til omgivelserne bliver så minimale som mulige, samtidig med at produktionen kan foregå på et rentabelt niveau. I relation til energiforbruget vurderes det, at idet ventilatorerne er lavenergi ventilatorer, hvorfor energiforbruget vil være begrænset i forhold til traditionelle ventilatorer.

Med hensyn til affaldshåndtering vurderes det at følges vilkårene 2.13.5 til 2.13.15 i denne miljøgodkendelse vil driften af Vassegaard ikke medføre affaldsgener.

For så vidt angår spildevand fra Vassegaard er der taget hånd om dette og det vurderes, at spildevandet håndteres fornuftigt og i henhold til gældende lovgivning på området. Se afsnit 9.11 – Spildevand.

15 Vurdering af lugt-, støv-, støj-, flue-, transport- og lysgener

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er staldventilation. Der foreligger kun systematiske og anvendelige oplysninger til anvendelse i sagsbehandling om lugtemissionen fra staldanlæg. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og lugtgener ved udbringning indgår således ikke i lugtberegningerne og reguleres derfor ved hjælp af generelle regler, herunder husdyrgødningsbekendtgørelsens afstandskrav til placering af stalde og anlæg til opbevaring af husdyrgødning.

Lugtgenestandarderne med udgangspunkt i den nuværende og kommende produktion på Vassegaard er beregnet både i henhold til FMK-vejledningen og i henhold til den nye lugtvejledning.

Lugtgeneberegningerne viser, at lugtgenekriterierne ifølge Lov 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt både i forhold til boliger i byzone, boliger i samlet bebyggelse og for enkeltbeboelse i landzone.

Det er Teknik & Miljø vurdering, at udvidelsen af dyreholdet på Vassegaard ikke vil betyde større gener for naboer i området omkring Vassegaard. Lugtemissionen vil falde en smule, selvom produktionen og antallet af stipladser øges i forhold til nudrift. Dette skyldes, at stierne med fuldspalte gulv erstattes med delvis fast guld, samt at gennemsnitsvægten af poltene er lidt lavere end for slagtesvin. Endvidere reduceres antallet af stipladser betydeligt i den stald, som ligger nærmest nabobeboelsen, hvilket ligeledes er med til at sikre, at lugtgenerne for nabobeboelsen ikke øges.

Samlet set vurderes der ikke at være væsentlige kumulative effekter i relation til lugtgener i området omkring Vassegaard, idet der ikke lægger andre større husdyrproduktioner i den mest fremherskende vindretning, dvs. vest for Vassegaard. Derfor vurderer Teknik & Miljø, at de nærmeste naboer ikke vil blive udsat for lugtgener, som overstiger et acceptabelt niveau.

Det skal dog nævnes, at der kan forekomme kortvarige perioder med lugtgener i forbindelse med udspreddning af husdyrgødning, men generne i forbindelse med dette vurderes ikke at blive øget væsentligt som følge af udvidelsen på Vassegaard.

Med hensyn til støv- og støjgener er Teknik & Miljø vurdering, at omboende ikke vil udsættes for væsentlige gener, idet støvgener i forbindelse med produktionen ofte kun vil forekomme ved kørsel omkring ejendommens bygninger i tørre perioder, og det vurderes således generelt at støvudvikling kun vil give anledning til meget lokal støvudvikling. Samlet vurderer Teknik & Miljø, at der ikke vil være væsentligt øgede støvgener som følge af udvidelsen.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende – ventilationsanlægget i den nye stald er støjsvagt og foderanlægget er indendørs. Der vil dog kunne forekomme støj fra ekstern og intern transport. Trafikken til og fra Vassegaard går via den fælles privat vej. Teknik & Miljø vurderer på baggrund af ovenstående, at der ikke vil være uacceptable støjgener for omkringboende forbundet med udvidelsen.

Det er Teknik & Miljø vurdering, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for, hvorledes fluer og andre skadedyr vil blive bekæmpet, således at gener heraf undgås. Endvidere er det Teknik & Miljø vurdering, at følges vilkårene 2.11.1 og 2.11.2 i denne miljøgodkendelse burde der ikke opstå fluegener og rotteproblemer.

Teknik & Miljø vurderer, at anvendelse af lys i staldene og udenfor bygningerne på Vassegaard ikke vil medføre væsentlige problemer eller lysgener for omkringboende, forbi passerende eller landskabelige hensyn.

16 Vurdering af anvendelse af bedste tilgængelige teknik

Bedst Tilgængelige Teknik – BAT (Best Available Technique) – er en fællesbetegnelse for teknik, som kan begrænse emission af ammoniak, lugt, drivhusgasser eller begrænse energiforbruget. Anvendelse af teknikker, der er beskrevet i BAT-byggeblade, sikre at der er foretaget en vurdering af teknikkenes virkninger på miljøet, og teknikken kan anvendes på økonomisk mulige vilkår under danske produktionsforhold. I vurderingen er der samtidigt taget hensyn til eventuelle fordele og ulemper om lugt, arbejdsmiljø, dyrevelfærd m.v. Der er nedsat en følgegruppe under Skov- og Naturstyrelsen, som skal foretage denne vurdering. En beskrevet teknik, der lever op til alle ovenstående krav, har fået betegnelsen BAT. Er teknikken forbundet med store omkostninger, eller er reduktionen i ammoniakfordampningen minimal, har teknikken fået betegnelsen BAT-kandidat.

Teknik & Miljø har foretaget en vurdering af BAT anvendt inden for følgende kategorier på Vassegaard: Energibesparende foranstaltninger, vandbesparende foranstaltninger, management, foderoplysninger, bedste tilgængelige staldteknologi, gødningsopbevaringsanlæg og bedste tilgængelige udbringningsteknik.

I det efterfølgende er ovenstående punkter gennemgået.

Energibesparende foranstaltninger:

For reduktion af energiforbruget er der valgt frekvensstyring undertryksventilation. Ventilationsanlæggene vaskes i staldafsnittene sammen med det øvrige staldinventar. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget.

Investeringen i energibesparende tiltag som ventilation med frekvensstyrede udsugningsenheder, resulterer i, at der opnås en besparelse i elforbruget på ca. 50 % i forhold til traditionelle spændingsstyrede udsugninger.

Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.

Vandbesparende foranstaltninger:

På Vassegaard opnås der vandbesparelse ved at drikkekopper, som skal forsyne svinene med supplerende vand.

Ved vask af stalde anvendes iblødsætning, hvorefter staldene dagen efter vaskes med højtryksrensere.

Vandinstallationer efterses løbende og nødvendig vedligeholdelse for at sikre optimal drift af drikkevandssystemet udføres efter behov.

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT i relation til vandforbrug.

Management:

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På Vassegaard er der taget følgende forholdsregler:

Overbrusningsanlæg anvendes i staldene i henhold til anbefalingerne fra Dansk Svineproduktion for at sikre mindst muligt "svineri" i stierne, hvilket giver en god staldhygiejne og der med også en lavere ammoniakfordampning.

Driften planlægges, så der under normale omstændigheder aldrig er overbelægning i stierne. Der tages dog forbehold for eventuelle strejker på slagteriet eller lignende uforudsete omstændigheder.

Vand- og elforbrug opgøres en gang årligt.

Forbrugt mængde af foder opgøres i forbindelse med effektivitetskontrol.

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.

Der er lavet en beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle og brand m.v. er beskrevet.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Foderoplysninger:

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I forbindelse med denne godkendelse er der foretaget foderkorrektioner, således at der maksimalt anvendes 2,65 Fe/kg tilvækst og 148 g råprotein/FE eller tilsvarende kombination af foderforbrug og proteinindhold således at ammoniakfordampningen er lig med eller lavere end ved 2,65 FE/kg tilvækst og 148 g råprotein/FE.

Der opstilles et vådfodringsanlæg i forbindelse med projektets gennemførelse. Der vil blive anvendt en polteblanding, hvor proteinindholdet er optimeret i forhold til dyrenes behov. Desuden anvendes fytase i foderet, således at fosforindholdet i foderet kan nedsættes.

Der udfodres efter en fastlagt foderplan. Der føres effektivitetskontrol, hvor foderforbruget følges løbende. Niveauet for foderforbrug mv. er sat til 2,65 Fe/kg tilvækst og 148 g råprotein/FE. Dette sikrer, at kravet til reduktion i ammoniakfordampning kan overholdes. Der søges fleksibilitet i forhold til anden fordeling mellem forbrugt FE/kg tilvækst og proteinindholdet pr. FE så længe N-udskillelsen holdes på tilsvarende lavt niveau som ved ovenstående kombination.

Det vurderes, at der anvendes BAT i forhold til foder og udfodringsystemer.

Bedste tilgængelige staldteknologi:

Stierne indrettes med delvis fast gulv med 1/3 fast gulv, 1/3 drænet gulv og 1/3 gulv med spalter. Dette er mest hensigtsmæssigt ved vådfodring, idet større andel af fast gulv let vil give anledning til svineri på det faste leje. Det var først planlagt at etablere gyllekøling i kostalden, når den skulle renoveres til svinestald.

Ved nærmere beregninger har det vist sig, at gyllekøling ikke vil give tilstrækkelig varme til at kunne forsyne det gamle stuehus på ejendommen. Gyllekøling er derfor blevet fravalgt. For anden teknologi til reduktion af ammoniakfordampningen er det vurderet, at det ikke er økonomisk proportionalitet mellem den miljømæssige gevinst og omkostningerne til etablering af teknologien grundet den lille produktion i anlægget og derved den mulige reduktion af kvælstof.

Det vurderes, at staldene er indrettet med BAT-teknologi.

Gødningsopbevaring:

Da der er tale om:

- Stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt, således at det hele tiden sikres at beholderen bund og vægge er tætte.
- Der er ingen spjæld, men alt overpumpes via neddykket rør
- Gyllen omrøres kun umiddelbart før udspredning
- Beholderen er overdækket med naturligt flydelag, og forbeholder som opføres i forbindelse med det ansøgte projekt overdækkes med fast overdækning og beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrol, vurderes det, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. BREF.

Bedste tilgængelige udbringningsteknik:

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer, og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

En stor del af bedriftens husdyrgødning separeres med et lavteknologisk separationsanlæg, og kun væskefraktionen udbringes på udspretningsarealerne. Den faste fraktion afsættes til Biokraft A/S. I første omgang vil der ikke ske separation af husdyrgødningen fra Vassegaard. Ved fuld produktion vil en del dog skulle separeres, for at sikre tilstrækkelig udbringningsareal. Ved separationen fraføres en væsentlig del af fosforet og det er vurderet, at det er mest hensigtsmæssigt at bibeholde en del som rågylle for at minimere behovet for indkøb af fosforgødning. Ved fuld separation vil der blive underskud af fosfor

Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

Teknik & Miljø vurderer samlet, at kravet om bedste tilgængelige teknologi inden for de områder loven om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug stiller krav om, er opfyldt på Vassegaard.

17 Vurdering af hensynet til de landskabelige værdier

Vassegaard er i henhold til Regionkommuneplan 2005 placeret i landzone og i et område, som er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde. Ejendommen fremtræder som en samlet enhed i landskabet, idet alle bygninger er opført i tilknytning til den eksisterende gård og således udgør ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer en hensigtsmæssig helhed.

Landskabeligt er Vassegaard placeret for enden af en ca. 900 m lang privat vej, som grænser op til Søndre Landevej. Ejendommen er omgivet af skov mod vest, nord og sydvest, mens den mod øst støder op til åbne marker.

Området omkring Vassegaard er et landbrugslandskab, hvor kombinationen af åbne marker, med spredte skove og levende hegn giver et varieret landskabsbillede. Skovstrækning nord, vest og sydvest skjuler ejendommen, hvilket medvirker til, at ejendommene ikke bliver et dominerende element i landskabet.

I forbindelse med besætningsudvidelsen opføres der ingen nye stalde, landskabsbillede omkring Vassegaard ændrer sig derfor ikke som følge af udvidelsen.

18 Vurdering af tiltag ved ophør af husdyrbruget

I forbindelse med et eventuelt ophør af husdyrproduktionen vil samtlige produktionsbygninger tilhørende svineproduktionen blive rengjort, vedligeholdet eller nedrevet. Ejendommens øvrige bygninger vil blive vedligeholdt, således at ejendommen ikke vil frem træde misligholdt. Teknik & Miljø vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

18 Afværgeforanstaltninger

18.1 Fodermæssige forhold

Foderet tilsat fytase, hvormed der opnås et lavere indhold af fosfor i husdyrgødningen, idet fosforindholdet i foderet er lavere, når der tilsættes fytase. Endvidere er der i forbindelse med denne godkendelse foretaget foderkorrektioner, således at der maksimalt anvendes 2,65 Fe/kg tilvækst og 148 g råprotein/FE eller tilsvarende kombination af foderforbrug og proteinindhold således at ammoniakfordampningen er lig med eller lavere end ved 2,65 FE/kg tilvækst og 148 g råprotein/FE.

19 Samlet konkluderende vurdering

Der er foretaget beregninger af ammoniakfordampningen og ammoniakdepositionen til omkringliggende naturarealer. Anlægget ved Vassegaard er beliggende indenfor en afstand af 1000 m fra naturområder, der er beskyttet i form af bufferzoner. Det vurderes at forøgelsen i ammoniakdepositionen som følge af besætningsudvidelsen ikke vil påvirke naturtilstanden væsentligt. Desuden vurderes vandmiljøet ikke at blive påvirket væsentligt af næringsbelastning fra overfladisk afstrømning.

Kravet til 20 % reduktion af ammoniakfordampningen på udvidelsen i henhold til Lov nr. 1572 af 20. december 2006 er opfyldt, idet der er opnået reduktion i ammoniakfordampningen ved, at der anvendes foderkorrektioner.

Landskabeligt vurderes der ikke at ske ændring omkring Vassegaard, idet der besætningsudvidelsen sker i eksisterende bygninger.

Med hensyn til nabogener er det Teknik & Miljø vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde større gener for naboerne omkring Vassegaard end ved den nuværende produktion. Endvidere er der beskrevet og stillet vilkår, som sikre, at de nødvendige foranstaltninger træffes ved ophør af driften på ejendommen, således at forureningsfare undgås.

Ses der på projektets kortsigtede såvel som langsigtede virkninger på miljøet vurderes disse ikke at være af væsentlig betydning. Teknik & Miljø har vurderet, at den øgede ammoniakemission fra Vassegaard ikke vil have en negativ indvirkning på naturområderne, hverken på kort- eller langsiget.

Med hensyn til udspretningsarealernes placering ligger ingen arealer i nitratfølsomme områder i forhold til vandindvinding og ej heller i fosforbelastede områder. En part af udspretningsarealerne ligger indenfor nitratklasse 1 i forhold til overfladevand. Udspretningsarealet størrelse sikre, at kravene i forhold til nitratklasse 1 kan overholdes.

20 Generelle forhold

20.1 Tidligere høring

Bornholms Regionskommune, Teknik & Miljø, fremlagde ”Forslag til miljøgodkendelse til Vassegaard, Aaker” i nabohøring i perioden 11. marts til 1. april 2009. og i forbindelse hermed modtog Regionskommunen to skriftligt indlæg. Resumé af disse indlæg og kommentarer hertil er gengivet i Bilag 4.

20.2 Klagevejledning

Regionskommunens afgørelse kan påklages til Miljøklagenævnet af enhver med retlig interesse i sagen. Evt. klage skal være skriftlig og indsendes til Bornholms Regionskommune, Teknik & Miljø, Skovløkken 4, 3770 Allinge. Herfra videresendes klagen til Miljøklagenævnet, der vil behandle klagen. Klagefristen er 4 uger fra 10. juni 2009, hvor afgørelsen annonceres i Rytterknægten. Klagefristen udløber dermed 8. juli 2009.

Bilag 1 – Udspretningsarealer til Vassegaard

Bilag 2 – Udspretningsarealer i nitratklasse 1

Bilag 3 – Anlægstegning

Bilag 4 – Modtagne indlæg i forbindelse med 2. offentlighedsperiode

Teknik & Miljø har i forbindelse med den 2. offentligheds periode fra 11. marts til 1. april 2009 modtaget to skriftlige bemærkninger. Henvendelserne er resumeret nedenfor:

Christina Cosnard des Closets, Søndre Landevej 192, 3720 Aakirkeby har fremsat følgende bemærkninger:

- 1) En stigning i dyreenhederne (DE) fra 82,71 DE til 115,11 DE må betyde forøgede lugtgener. En polt lugter og larmer ligeså meget som en slagtegris og man kan derfor påstå at generne bliver mere end fordoblede, når produktionen stiger fra 3000 slagtegrise før udvidelsen til 6300 polte efter udvidelsen.
Der sættes pris på, at antallet af stipladser reduceres i den eksisterende stald nærmest beboelsen på Sdr. Landevej 192. På trods af dette må den øgede overordnede produktion (fra de nuværende 800 til fremtidige 1160 stipladser og fra de nuværende 1470 m³ til fremtidige 2000 m³ husdyrgødning) have meget negative konsekvenser for ejendomsværdien af Sdr. Landevej 192.
- 2) Det undrer, at det ikke er planlagt at udskifte det mekaniske ventilationssystem i den gamle stald, hvor afkastene kun har en ydelse på 8000 m³/time. I den nye svinestald (ombygget kostald) er ventilationsbehovet beregnet til 80-100 m³/time/pol, dvs. 72.000 m³/time. Hvis man bruger dette samme beregningsgrundlag i den gamle svinestald ville den nødvendige ydelse være mellem 28.800 og 36.000 m³/time, langt over den nuværende ydelse på 8000 m³/time.
- 3) Med hensyn til den fælles privatvej vil det være retfærdigt, hvis ejeren af Vassegaard skulle være økonomisk ansvarlig for vejens udbedrelse og vedligeholdelse, idet den ugentlige transport af dyr, foder og husdyrgødning lagt overstiger vores slid af vejen i de 6 måneder om året, hvor sommerhuset på Søndre Landevej 192 benyttes.
- 4) På side 25 nævnes det, at ”døde dyr henlægges under kadaverkap ved privatvejen indtil afhentning til DAKA”. Det ønskes at dette afhentningssted er så langt væk som muligt fra Søndre Landevej 192, idet der færdes små børn på denne ejendom og de skal ikke risikere at finde døde dyr.
- 5) På side 6 er nævnt at der er indarbejdet fleksibilitet i forhold til ind- og afgangsvægt på slagtesvinene. Dette må være en fejl, idet der i tabel 2 på side 17 ikke er angivet at der vil være slagtesvin på gården efter udvidelsen.

Teknik & Miljø's kommentarer til bemærkningerne fra Christina Cosnard des Closets, Søndre Landevej 19, 3720 Aakirkeby:

- ad1) Teknik & Miljø har vurderet, at lugtgenerne fra produktionen på Vassegaard ikke vil blive væsentligt forøget. Lugtemissionen er ikke proportional med antal dyreenheder og heller ikke proportional med antallet af stipladser, selvom antallet af stipladser indgår i beregningen af lugtemissionen. Lugtemissionen er ej heller proportional med mængden af gylle.
Lugt beregnes ud fra antal kg dyr på stald på et givent tidspunkt. Desuden er lugtemissionen større fra fuldspaltegulve end fra delvist spaltegulv. Normen for fuldspalte gulv er 450 OUe¹/sek/1000 kg dyr og for delvist fast gulv 300 OUe/sek/1000 kg dyr. Forskellen kan forklares ud fra større gylleoverflade i stalde med fuldspalte gulv. Den stald der ligger nærmest Søndre Landevej 192 ændres fra fuldspalte gulv til delvist fast gulv.
I nudrift er der regnet med en gennemsnitsvægt på 65 kg (grise fra 30-100 kg) og i ansøgt drift 60 kg pr. gris. Det skal påpeges, at de 60 kg der er regnet med i ansøgt drift er 5 kg højere end det rene gennemsnit betinger (30-50 kg). Det vil sige der reelt er lagt lidt til gennemsnitsvægten, hvorved lugtemissionen er overestimeret.

¹ OUe = odourunits/europæiske lugtenheder

I nudrift er beregningen:

550 stipladser på fuldspalte gulv á 65 kg á 450 OÜe/sek/1000 kg + 250 stipladser på delvist fast gulv á 65 kg á 300 OÜe/sek/1000 kg dyr = 20.962,5 OÜe/sek

I ansøgt drift er beregningen:

360 stipladser á 60 kg á 300 OÜe/sek/1000 kg dyr + 800 stipladser á 60 kg á 300 OÜe/sek/1000 kg dyr = 20.880 OÜe/sek

Målinger viser desuden, at lugtemissionen i høj grad afhænger af, hvor rene stierne er. I miljøgodkendelsen er der stillet vilkår [vilkår 2.1.1] om, at der skal etableres overbrusning, således at grisene ikke sviner på det faste leje.

I relation til mængden af husdyrgødning er det korrekt, at mængden af gylle stiger, og ved fuld produktion vil det være nødvendigt at opbevare en del af gyllen på andre af bedriftens ejendomme. Dette vil dog ikke medføre væsentlige gener for naboerne, idet den gylle som skal flyttes typisk vil blive flyttet i vinterperioden. Lugtemissionen fra gyllebeholderne vil endvidere være status quo.

- ad2) Der er 5 afkast på den gamle kostald, som hver har en ydelse på 8.000 m³/time – det vil sige at ventilationsanlæggets samlede ydelse er 40.000 m³/time. Anlægget er således ikke underdimensioneret.
- ad3) Ved uoverensstemmelse om vejens vedligeholdelse kan der rettes henvendelse til kommunens vejmyndighed, som kan give råd og vejledning. Vejmyndigheden kan være behjælpelig med udarbejdelse af en fordelingsnøgle, som kan hjælpe med at fordele udgifterne til vejens vedligeholdelse mellem de involverede lodsejere.
- ad4) De døde dyr vil blive henlagt op ad privatvejen og minimum 100 meter fra produktionsbygningerne. Dette er kravet i henhold til sundhedsbestemmelserne for SPF-besætninger med rød status. De døde dyr vil således ikke blive henlagt i nærheden af naboejendomme - herunder Søndre Landevej 192.
- ad5) Det er korrekt, at dette er en fejl, hvorfor det er fjernet fra den endelige miljøgodkendelse.

Annelise Jensen & Steen Kristensen, Søndre Landevej 196, 3720 Aakirkeby har fremsat følgende bemærkninger:

- 1) Der protesteres over at Teknik & Miljø ikke har fundet anledning til at inddrage ejerne af Søndre Landevej 196 i den lovpligtige nabohøring vedrørende den foreslåede voldsomme udvidelse af Vassegaards svinebesætning. Det er utroligt, at Teknik & Miljø ikke sørger for at inddrage alle naboer i høringen af så væsentlig en ændring som den foreslåede, og det er klart ulovligt ikke at gøre dette i forhold til den gældende lovgivning.
- 2) Er forslaget til miljøgodkendelsen fremsendt til Søndre Landevej 194?
- 3) Vi håber ikke Teknik & Miljø opfatter nabohøringerne i forbindelse med den planlagte store udvidelse af svinebesætningen som en formsag, der blot skal overstås.
- 4) Udover lugt generne, som man til en vis grad må finde sig i, når man har valgt at have en fritidsbolig i et landbrugsområde, har der kunne konstateres en markant ændring af naturen, idet

de oprindelige smukke lyngarealer i området nu næsten er forsvundet pga. den intensive gylleudspredning på de omkringliggende landbrugsarealer.

- 5) Igennem årene har vi måtte tåle en mere eller mindre tilfældig uafdækket henlæggelse over flere dage af døde dyr fra Vassegaard. Dog har vi ikke, i de perioder vi har opholdt os i huset, observeret samme slendrian og uorden, efter den nye ejer af Vassegaard har overtaget bedriften. Vi frygter dog, at planerne om den forøgede produktion også på det punkt vil blive til stor gene for naboerne.
- 6) Under den tidligere ejer er der blevet spredt gylle langt ind over vore arealer og drikkevandsbrønd. Vore skel til ejendommen er aldrig blevet respekteret af den tidligere ejer og nogen form for spredningsgrænse til vor ejendom er heller aldrig blevet respekteret. Hvordan vil situationen udvikle sig, hvis planen gennemføres med den forøgede gyllemængde?
- 7) Søndre Landevej 196 er jævnligt plaget af rotter. Da ejendommen er et fritidshus, som fortrinsvis har været beboet i skoleferierne og da der på ejendommen ikke findes et naturligt levested for rotter, skyldes den tilbagevendende rotteplage produktionen på Vassegaard, hvilket jævnligt har været diskuteret med den forrige ejer. Hvordan vil situationen udvikle sig på dette område??
- 8) På Vassegaards jorder ligger en brønd, som tidligere har været anvendt som drikkevandsboring for Søndre Landevej 196. På nuværende tidspunkt er ejendommen tilsluttet offentlig vand fra Pedersker Vandværk. Brønden beliggende på Vassegaards jorder er indrettet således, at der kan drives landbrug henover den. Den tidligere ejer af Vassegaard har gentagende gange kørt brønden itu, så han måtte reparere den. I dag fungerer brønden som samlested for vandforsyningsledningerne fra Vassegaard og til Søndre Landevej 196. Vi frygter den nye ejer også kører brønden i stykker, og måske kan Teknik & Miljø medvirke til, at den nye ejer respektere omtalte brønd – og respektere gyllespredningsgrænserne?!
- 9) Sammenfattende protesteres der mod en udvidelse af produktionen på Vassegaard, idet vi i naturen over årene har kunnet konstatere voldsomme ændringer, som naturligvis vil blive yderligere forværret ved produktionsforslaget, ligesom lugt- og støjgener alt andet lige vil blive intensiveret med forøgelsen af polte/svineproduktionen fra 3000 til 6300.
- 10) Teknik & Miljø bør betænke om de tre nærmeste naboer til Vassegaard forsat kan bebo deres fritidsboliger.
- 11) Udover den intensive og stadig forøgede militære aktiviteter på området ønsker Teknik & Miljø nu tilsyneladende at fremme en yderlig produktion på arealerne omkring vore boliger.
- 12) Hvor er hensynet til den enkelt borger?
- 13) Hvor er hensynet til værdien af vore boliger?
- 14) Teknik & Miljø bør undersøge om alle naboer i en afstand af 5 km er tilbudt høring om produktionsforøgelsesforslaget.

Teknik & Miljøs kommentarer til bemærkningerne fra Annelise Jensen & Steen Kristensen, Søndre Landevej 196, 3720 Aakirkeby:

- ad 1+2) Teknik & Miljø har den 11. marts 2009 fremsendt ”Forslag til miljøgodkendelse til Vassegaard, Aaker” til ansøger, naboer samt øvrige høringsberettigede. Efterfølgende har ejerne af Søndre Landevej 194 og 196 oplyst, at de ikke har modtaget de fremsendte breve. Efter Teknik & Miljø er blevet gjort opmærksom på, at ejerne af de to nævnte adresser ikke har modtaget det fremsendte materiale, er det blevet genfremsendt og høringsperioden forlænget.
- ad 3) Teknik & Miljø følger gældende lovgivning angående høring og offentliggørelse af sager der vedrører etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug. Alle modtagne bemærkninger kommenteres og indgår i sagen før afgørelse træffes af TMU.

- ad 4) Den planlagte produktionsændring på Vassegaard medføre ikke en stigning i kvælstofemissionen fra ejendommen, men der imod reduceres den nuværende emission med 86 kg N som følge af omlægningen. Det vurderes ikke at produktionsomlægningen på Vassegaard medfører en forringelse for naturarealerne i området omkring ejendommen.
- ad 5) Se ovenfor i Teknik & Miljø's kommentar til pkt. 4 i henvendelsen fra Søndre Landevej 192.
- ad 6) Teknik & Miljø kan ikke i denne miljøgodkendelse forholde sig til, hvorledes den forrige ejer har optrådt. Men kan blot henvise til, at skel mellem ejendomme skal respekteres i henhold til gældende lovgivning. Teknik & Miljø skal understrege at gylleudbringning skal ske på en sådan måde, at berørte naboer generes mindst muligt, men en egentlig gyllefri zone op til skel er der ikke krav om
- ad 7) Teknik & Miljø er ikke bekendt med, at der er problemer med rotter på Vassegaard. Ejeren af Vassegaard har endvidere tegnet en sikringsordning med Mortalin. En sikringsordning mod rotter er påkrævet for, at besætning kan opretholde dens sundhedsstatus som rød SPF. Teknik & Miljø vurderer derfor, at produktionen på Vassegaard ikke vil medføre problemer med rotter. Teknik & Miljø skal dog påpege, at såfremt der observeres forekomst af rotter har man som borger pligt til at melde dette, således at kommunens rottefængere kan tage hånd om problemet.
- ad 8) Den brønd, som tidligere har forsynet Søndre Landevej 196 med drikkevand, anvendes ikke længere. Brønden er ikke i niveau med jordoverfladen med er dækket med ca. 70 cm jord. Teknik & Miljø, Jord & Grundvand er oplyst af den tidligere ejer om den nævnte brønd. Teknik og Miljø, Jord og Grundvand vil anbefale, at den pågældende brønd sløjfes, idet der ikke længere indvindes drikkevand fra den. Teknik & Miljø er opmærksomme på at brønden i dag er samlested for den vandledning som forsyner Søndre Landevej 196 med vand fra Sømarken Vandværk. Teknik & Miljø, Jord- og Grundvand anbefaler ejeren af brønden, at den laves til en tør-brønd eller sløjfe den helt. Teknik & Miljø vurderer ikke, at landbrugsdrift over brønden er til skade for forsyningsledningen. Teknik & Miljø kan desuden oplyse, at der ikke er krav om, at der skal være en gyllefri zone over brønden.
- ad 9) Teknik & Miljø vurderer ikke, at det ansøgte projekt vil medføre forøgede lugtgener – se Teknik & Miljø's kommentar til pkt. 1 i henvendelsen fra Søndre Landevej 192. Vedrørende påvirkningen af naturområder se pkt. 4 ovenfor.
- ad 10-12) Teknik & Miljø har vurderet, at den ansøgte udvidelse af husdyrholdet på Vassegaard ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende naboer.
- ad 13) Tab i ejendomsværdi hos naboer til landbrug ligger udenfor rammerne af en miljøgodkendelse.
- ad 14) Teknik & Miljø har udsendt høringsmateriale til de parter, som er høringsberettigede i henhold til gældende lovgivning.